

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Rakša na roky 2014-2020**

**obec
R A K Š A**

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

OBSAH:

ANALYTICKO-STRATEGICKÁ ČASŤ

I. AUDIT ÚZEMIA

1. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

- 1.1. Základné informácie (tabuľka)
- 1.2. História obce
- 1.3. Širšie územné vzťahy
- 1.4. Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie

2. PRÍRODNÉ ZDROJE A PODMIENKY

2.1. Prírodné charakteristiky

- geomorfológia, klimatické podmienky, hydrologické pomery, pôdna charakteristika, fauna a flóra, krajinná štruktúra

2.2. Ochrana prírody

- chránené územia, NATURA 2000, ÚSES

2.3. Životné prostredie

- ovzdušie, voda, odpady, seizmicita, radónové riziká, environmentálna regionalizácia

3. ĽUDSKÉ ZDROJE

3.1. Demografická situácia obce

- stav a vývoj obyvateľstva, pohyb obyvateľstva, veková štruktúra obyvateľstva

3.2. Vzdelávanie, vzdelanosť obyvateľstva

3.3. Vierovyznanie a národnostné zloženie

4. KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ ZDROJE

4.1. Pamiatky a tradície

- tradície, kultúrne a historické pamiatky, osobnosti, rodáci,

4.2. Spoločenský život

- kluby, spolky, združenia, spoločenské aktivity a akcie

5. MATERIÁLNE A FINANČNÉ ZDROJE

5.1. Bývanie a bytový fond

5.2. Základná a technická infraštruktúra

- doprava, voda a odpady, komunikačné a informačné siete, elektrina, plyn,

5.3. Občianska infraštruktúra a vybavenosť, sociálna infraštruktúra

- občianska vybavenosť a služby, sociálne a zdravotné služby, školstvo a vzdelávanie, kultúra a osвета, zariadenia pre rekreáciu, šport a oddych, administratíva a verejná správa

6. EKONOMICKÉ VYUŽÍVANIE ZDROJOV

6.1. Podnikateľské sféra

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

- primárny sektor, sekundárny sektor, terciálny sektor, kvartérny sektor, organizačná štruktúra hospodárstva

6.2. Trh práce

- zamestnanosť, nezamestnanosť

II. ANALÝZA SITUÁCIE V OBCI

7. SWOT ANALÝZA

8. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

8.1. Audit problémov - najdôležitejšie problémy, kľúčové problémy – matrica problémov

9. ANALÝZA VÄZIEB NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY VÚC

9.1. PHSR VÚC

9.2. ÚPN VÚC

10. ANALÝZA POTENCIÁLU ÚZEMIA

10.1. Rozvojový potenciál územia, disparity rozvoja

III. STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

11. VÍZA A CIELE ROZVOJA OBCE

11.1. Vízia

11.2. Ciele stratégie rozvoja

- (*prioritné oblasti*,) strategický (globálny) cieľ, všeobecné (strategické) ciele, špecifické ciele

12. FINANČNÝ RÁMEC

12.1. Zdroje financovania stratégie

MONITORING

ČASOVÝ HARMONOGRAM

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

ANALYTICKO-STRATEGICKÁ ČASŤ

I. AUDIT ÚZEMIA

1. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

1.1. Základné informácie

Kategorizácia

Územné členenie: Okres Turčianske Teplice, Žilinský kraj, Slovensko

Typ celku (obce): Obec

Región: Turiec

Obvod: Žilina

Symboly

Štatutárny zástupca

Meno: Anna Ursínyová

Funkcia: starostka

Adresa

Obecný úrad Rakša

Číslo: 81

PSČ: 039 01

Pošta: Turčianske Teplice

Kontaktné informácie

Telefón: 043 492 00 60

E-mail: obecraksa@stonline.sk

WEB: www.raksa.sk

Faktografické údaje

Kód obce: 512559

IČO: 00316857

DIČ: 2020594928

Počet obyvateľov: 217 (k 31.12.2012)

Rozloha: 1173 ha – 11,73 km²

Hustota: 19 obyv./km²

Nadmorská výška: 503 m.n.m.

Súradnice: GPS: 48°52'54"S, 18°52'47"V

Prvá písomná zmienka: v roku 1 277

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Úradné hodiny

pondelok	08:00 – 12:00	
utorok	08:00 – 12:00	14:00 – 17:00
streda	08:00 – 12:00	13:00 – 16:00
štvrtok	nestránkový deň	
piatok	08:00 – 12:00	

Spádovosť obce:	
Sídlo matričného úradu	Mošovce
Sídlo pracoviska daňového úradu	Turčianske Teplice
Sídlo pracoviska Obv. odd. policajného zboru	Turčianske Teplice
Sídlo Okresného súdu	Martin
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Martin
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Turčianske Teplice
Sídlo Územnej vojenskej správy	Žilina
Sídlo územ. Úradu práce, soc. vecí a rodiny	Turčianske Teplice
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Turčianske Teplice

Školy:

Základná škola	nie
Materská škola	nie

Dopravné spojenie :

Autobusová zastávka	áno
Vlaková zastávka	nie

Obecná infraštruktúra:

Verejný vodovod	áno
Verejná kanalizácia	nie
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	nie
Rozvodná sieť plynu	nie
Káblová televízia	nie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Vybrané služby:

Predajňa potravinárskeho tovaru	áno
Pohostinské odbytové stredisko	áno
Predajňa nepotravinárskeho tovaru	nie
Predajňa pohonných látok	nie
Zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel	áno
Predajňa súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá	áno
Hotel (motel, hotel)	nie
Penzión *** až *	áno
Turistická ubytovňa **, *	nie
Chatová osada *** až *	nie
Kemping **** až *	nie
Ostatné hromadné ubytovacie zariadenia	nie
Komerčná poisťovňa	nie
Komerčná banka	nie
Bankomat	nie
Pošta	nie

Zdravotníctvo- vybrané ukazovatele:

Lekárne a výdajne liekov	nie
Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	nie
Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti a dorast	nie
Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga	nie
Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa	nie

Životné prostredie- vybrané ukazovatele:

Skládka komunálneho odpadu	nie
Komunálny odpad	áno
Využívaný komunálny odpad	áno
Zneškodňovaný komunálny odpad	áno

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

1.2. História obce

Obec Rakša sa prvý krát spomína v roku 1277 ako Roxa. Ďalšie zmienky sú z rokov 1280 (Raxa), 1534 (Raksa), v roku 1920 sa uvádza ako Rakša. Podľa báje je názov obce odvodený od svätyne pohanskej modly Ragzo zasvätenej bohovi Radegastovi. Mala stáť na krížnej ceste smerom na Mošovce, hore Priehradou. Pravdepodobnejšou je verzia že názov vznikol podľa priezviska jej majiteľov – zemianskeho rodu Rakšanských. V roku 1280 patrila Rakšovmu synovi Mikšovi a jeho príbuzným Drahenovi, Mikulášovi, Herchovi, Rutenovi, a Urbanovi. Boli to kráľom obdarovaní. Rakšaniovci ju vlastnili až do 19. storočia. Žilo ich tu až 24 rodín, staré zápisnice z rokov 1848-1849 uvádzajú 12 rodín. V 16. storočí sa rod Rakšanskovcov rozvetvil. Najznámejšou sa stala línia rešetárovská. Popri nej je známa z roku 1567 aj kúria michalovská. V polovici 17. storočia sa rod Rakšanskovcov rozdelil na ďalšie línie: Beníkovcov, Šťastných, Kubáňovcov a iné. V tom istom čase prešiel Žigmund Rakšanský do Jazernice, kde získal majetok. Rok 1714 sa do histórie Rakše zapísal čiernymi písmenami, lebo ju vypálili kuruci a zabili Gabriela Rakšanského. Po kuruckom pustošení sa Rakšanskovci presťahovali do Pukanca, Sedmohradska a do Zemplínskej stolice. V 2. polovici 19. storočia prešla podstatná časť ich majetku do rúk zemianskeho rodu Zátúreckovcov, po roku 1918 ho odkúpili jednotliví obyvatelia Rakše. V časti Vysoká na návrší Filagora sa nachádzajú hroby posledných rakšianskych zemanov.

Obec Rakša vznikla zlúčením s obcou Nedožer. O obci Nedožer vieme, že najstaršia písomná zmienka pochádza z roku 1264 (possesio Sentmichal alio nomine Nedoser). Z toho istého roku je známa aj podoba Nedozer a Nodser, Z roku 1277 Numsyr a Noursyr, z roku 1281 Notser, 1351 Nadaser, 1363 Nedozer, Nedoser, 1368 sentmichal vel a.n. Nedoser, 1602 Nedožer a 1920 Nedožer. Ako vidieť aj z názvu, má obec veľa spoločného aj so Sv. Michalom. Prvým vlastníkom bol Ondrej, syn Alberta. V roku 1277 sa spomína ako majiteľ Ondrejov syn Matej, ktorý dostal od zvolenského župana zem Nunsyr, hraničiacu s hájskym, michalským, diviackym a rakšianskym poľom, Vidovou zemou, potokom Mača a Jazernicou. V roku 1920 mu kráľ potvrdil vlastnícke práva. Pravdepodobne od 2. polovice 14. storočia bol majetkom Turóciovcov, lebo v roku 1377 si Matej Turóci pridával k priezvisku de Nedoser. V roku 1436 sa dostal Nedožer (taký mala obec názov do konca 18. storočia) do rúk Petra Turóciho spolu so Zorkovcami a Michalom. V 2. polovici 19. storočia tu mali majetkové podiely Rakšanskovci, Rutkaiovci, Zátúreckovci, Pongrácovci, Benickovi aj iní.

1.3. Širšie územné vzťahy

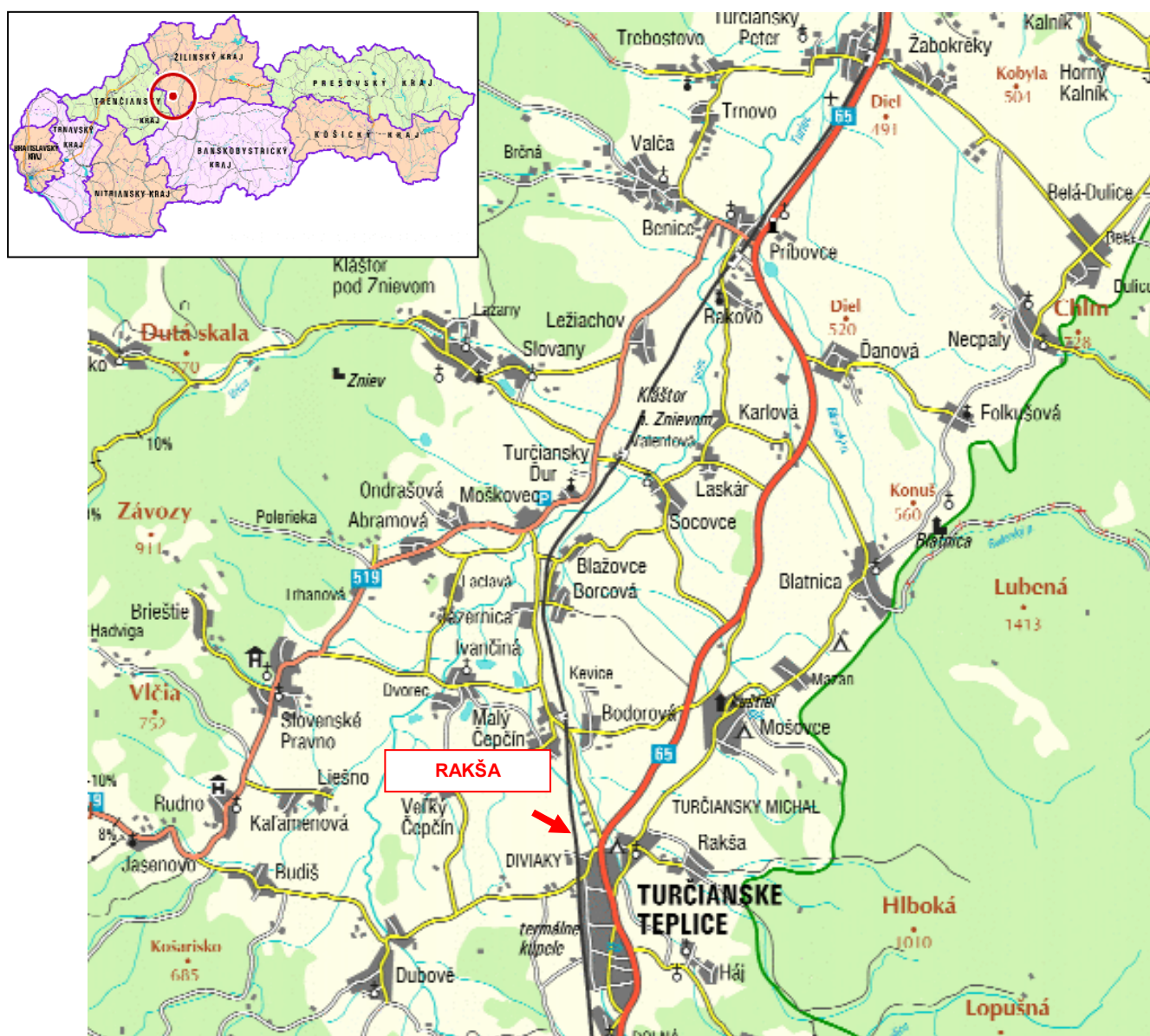
Dopravná poloha obce je výhodná iba s cestným komunikačným prepojením na bližšie i vzdialenejšie okolie. Železničné spojenie je najbližšie v Turčianskych Tepliciach, resp. v mestskej časti Diviaky alebo v obci Malý Čepčín. Rakša leží 4 km od okresného kúpeľného mesta Turčianske Teplice. Susedné obce sú: Háj, Mošovce, Turčianske Teplice. Z hľadiska cestnej dopravy obec spája s mestom

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Turčianske Teplice cesta tretej kategórie č.III/06546, napojená v mestskej časti Turčiansky Michal úrovňovou križovatkou na cestu III/01894 a následne na cestu I/65.

Z administratívneho hľadiska je obec začlenená do okresu Turčianske Teplice a Žilinského samosprávneho kraja. Obec je otvorenou ekonomickou a sociálnou jednotkou s väzbami na svoje okolie, predovšetkým na blízke okresné mesto.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

1.4. Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie

Obec Rakša má vlastný územný plán z roku 2007. V súčasnosti sa pripravuje zmena a doplnok č.1. Návrh zmeny a doplnku č. 1 ÚPN obce Rakša rozvíja funkciu bývania v zmysle schváleného ÚPN VÚC Žilinského kraja – zmeny a doplnky č. 4, ktorý začleňuje územie obce do jadra aglomerácie Turčianske Teplice, ktoré tvoria územia obcí Háj, Rakša a Turčianske Teplice ako aj do prímestského pásma aglomerácie s územiami obcí o Bodorová, Čremošné, Háj, Horná Štubňa, Malý Čepčín, Rakša, Turčianske Teplice. Vytvára podmienky pre budovanie rozvojovej osí prvého stupňa zvolensko – turčiansku rozvojovú os: Banská Bystrica – Turčianske Teplice – Martin (návrh v úseku Banská Bystrica – Martin) v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry.

Zoznam schválených VZN:

- VZN o záväzných častiach Územného plánu obce Rakša
- VZN 5/2003 cintorínsky poriadok
- VZN 4/2009 o sociálnej pomoci
- VZN 6/2009 o núdzovom zásobovaní pitnou vodou v období krízovej situácie
- VZN 2/2010 o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhových miestach
- VZN 1/2012 o dodržiavaní verejného poriadku, čistote a ochrane prírody
- VZN 2/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- VZN 3/2012 o opatrovateľskej službe a úhradách za opatrovateľskú službu v obci Rakša
- VZN 01/2013 o dani z nehnuteľnosti
- VZN 02/2013 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce
- VZN 03/2013 o financovaní CVC a aktivít usporiadaných obcou Rakša
- VZN 01/2014 o podmienkach držania psov
- VZN 02/2014 o určení pravidiel času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území obce
- VZN 03/2014 o zneškodňovaní obsahu žump a náhradného odvádzania odpadových vôd na území obce

2. PRÍRODNÉ ZDROJE A PODMIENKY

2.1. Prírodné charakteristiky

- geomorfológia, klimatické podmienky, hydrologické pomery, pôdna charakteristika, fauna a flóra, krajinná štruktúra

Podhorská obec Rakša leží na hornom Turci, 4 km severovýchodne od centra Turčianskych Teplíc. Je lokalizovaná v Turčianskej kotline, v geomorfologickom podcelku Mošovská pahorkatina a na podhorí Veľkej Fatry, cez obec preteká rovnomenný potok.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Obec Rakša leží blízko ústia troch veľkofatranských dolín (Mače, Rakšianskej a Nedožorskej). Hlavne Mača patrí medzi najdlhšie doliny tohto malebného horstva. Vede ňou trasa na najvyšší vrch okolia Drienok (1 273 m). Kataster obce o rozlohe 370 hektárov sa pohybuje od 493 m do 924 m nadmorskej výšky, pričom stred obce má 500 m nadmorskú výšku. V Mači sa vyskytuje vzácna konvalinka, poniklec, horec i vzácne druhy niektorých orchideí. Pri stoku potokov z Mače a Nedožorskej doliny rastie liečivá bylina, ľudom nazývaná lyžičník- trojlístnik. Druhou najvýznamnejšou lokalitou (slatinno-rašelinného charakteru) v Turci je rakšianske rašelinisko, kde sa nachádza vzácny a ohrozený druh našej kvetiny – rosička anglická. Ide o poslednú lokalitu tohto druhu na Slovensku. Za flórou, svojou druhovou pestrosťou nezaostáva ani fauna. Odlesnenú časť chotára tvoria treťohorné uloženiny, časť druhohorné horniny. Blízko Rakše sa nachádzajú bohaté ložiská dolomitu, ktorý sa tu ťaží od roku 1952. Využíva sa v hutníckom priemysle a stavebníctve. Poloha obce je situovaná v údolí medzi dvoma vyvýšeninami. Najbližšie výbežky Veľkej Fatry tvoria kopce Zámok a Čerenec. Práve na nich, ale aj na svahoch Závady sa našli stopy po keltskom a staroslovienskom osídlení. V lokalite Hrádok bolo malé valové opevnenie, ktoré potvrdil nález črepov keramiky z konca doby laténskej. Aj Matej Bel upozorňuje v Notíciách o Turčianskej stolici na vrch Hrádek, na ktorom, podľa neho, stával mohutný hrad. Z horských dolín vytekajú potoky, ktorých korytá sa poníže spoja do jedného nazývaného Rakša. V minulosti ich vody poháňali niekoľko mlynov.

2.2. Ochrana prírody - chránené územia

Obec Rakša na svojom území má chránené územia.

Ochranné, bezpečnostné pásma a chránené územia:

Chránené územia podľa zákona NR SR č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody v znení uznesenia

Vlády SR č.636 z 09.07.2003:

- Chránené vtáčie územie schválené vládou SR uzn.č. 636 zo dňa 09.07.2003
- Národný park Veľká Fatra
- Ochranné pásmo Národného parku Veľká Fatra
- Národná prírodná rezervácia Rakšianske rašelinisko
- Ochranné pásmo Národnej prírodnej rezervácie Rakšianskeho rašeliniska

V uvedenom chránenom území podliehajú posudzovaniu EIA podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie územné plány obcí do 2 000 obyvateľov, na ktorých území sa nachádza navrhované vtáčie územie, územie európskeho významu alebo súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000).

Ochranné a bezpečnostné pásma v katastrálnom území:

- Pásmo hygienickej ochrany (PHO) I. a II. stupňa vodných zdrojov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

- Ochranné pásmo hospodárskeho dvora 30 m -
- Ochranné pásmo II. a III. stupňa prírodných liečivých zdrojov
- Vysoké napätie VN-400 kV vzdušné vedenie (od krajného vodiča) 25 m 25 m
- VN-22 kV vzdušné vedenie (od krajného vodiča) 10 m 10 m
- VN-trafostanica 22/0,4 kV (od konštrukcie) 10 m 10 m
- VN-kábelové vedenie (podzemné) 1 m 1 m
- Vodovody do DN 500 (OP na každú stranu) 1,5 m 1,5 m
- Podzemné telekomunik. vedenia (OP na každú stranu) 1,5 m 1,5 m
- Hygienické ochranné pásmo cintorína 50 m 50 m
- Ochranné pásmo lesných pozemkov 50 m 50 m

2.3. Životné prostredie

Obec je členom Združenia obcí Horného Turca na ochranu životného prostredia, ktoré je záujmovým združením právnických osôb a vzniklo k 27.10.1994 v Turčianskych Tepliciach. Obce združené v tomto združení majú spracovaný spoločný Program odpadového hospodárstva do roku 2014.

Obec Rakša zabezpečuje separovaný zber odpadu (papier, plasty, sklo) a odvoz komunálneho odpadu. Triedenie odpadu (elektro a pod.) je zabezpečené prostredníctvom zberného dvora. Komunálny odpad je vyvážaný na regionálnu skládku komunálneho odpadu TKO Horná Štubňa, ktorá je zaradená v zmysle novej legislatívy v odpadovom hospodárstve ako skládka na nie nebezpečný odpad.

Zvoz odpadov zabezpečuje spoločnosť Technické služby s.r.o. Turčianske Teplice a ukladá ho na skládku Horná Štubňa. Zneškodňovanie odpadov zo žump zabezpečuje spoločnosť Technické služby s.r.o. Turčianske Teplice odvozom do ČOV Turčianske Teplice. Separovaný zber odpadov (plasty a nebezpečný odpad) zabezpečuje spoločnosť Technické služby s.r.o. Turčianske Teplice. Drobný stavebný odpad sa ukladá na oficiálnu skládku spoločnosti Okamea s. r. o. Dechtice priamo v Rakši (v roku 2010 stratili oprávnenie na ukladanie).

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

3. ĽUDSKÉ ZDROJE

3.1. Demografická situácia obce

- stav a vývoj obyvateľstva, pohyb obyvateľstva, veková štruktúra obyvateľstva

Obyvateľstvo podľa pohlavia, rodinného stavu a veku podľa SODB 2011

Vek		Muži					Ženy					Obyvateľstvo	
		spolu	slobodní	žení	rozvedení	ovdovení	spolu	slobodné	vydaté	rozvedené	ovdovené	úhm	%
Rakša		1	1	0	0	0	2	2	0	0	0	3	1,4
0 – 2		2	2	0	0	0	1	1	0	0	0	3	1,4
3 – 4		3	3	0	0	0	1	1	0	0	0	4	1,9
6 – 9		3	3	0	0	0	2	2	0	0	0	5	2,3
10 - 14		5	5	0	0	0	11	11	0	0	0	16	7,5
15		2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,9
16 - 17		5	5	0	0	0	2	2	0	0	0	7	3,3
18 - 19		5	5	0	0	0	1	1	0	0	0	6	2,8
20 - 24		7	7	0	0	0	14	13	1	0	0	21	9,8
25 - 29		10	9	1	0	0	8	4	2	2	0	18	8,4
30 - 34		8	5	2	1	0	8	4	4	0	0	16	7,5
35 - 39		6	2	3	1	0	6	0	6	0	0	12	5,6
40 - 44		9	2	6	1	0	9	1	6	2	0	18	8,4
45 - 49		3	0	3	0	0	12	0	8	3	1	15	7,0
50 - 54		15	2	10	3	0	9	0	8	1	0	24	11,2
55 - 59		7	1	5	1	0	4	0	3	1	0	11	5,1
60 - 64		9	1	7	1	0	5	0	4	0	1	14	6,5
65 - 69		2	0	2	0	0	3	0	0	0	3	5	2,3
70 - 74		0	0	0	0	0	4	0	0	0	4	4	1,9
75 - 79		0	0	0	0	0	5	0	1	0	4	5	2,3
80 - 84		1	1	0	0	0	2	0	0	0	2	3	1,4
85 +		1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	2	0,9
Spolu		104	56	40	8	0	110	42	43	9	16	214	100,0
0 – 5		6	6	0	0	0	4	4	0	0	0	10	4,7
6 - 14		8	8	0	0	0	13	13	0	0	0	21	9,8
Produktívny		86	41	37	8	0	78	25	42	9	2	164	76,6
Poproduktívny		4	1	3	0	0	15	0	1	0	14	19	8,9
Podiel obyvateľstva	0 - 5	5,8	-	-	-	-	3,6	-	-	-	-	4,7	-
	6 - 14	7,7	-	-	-	-	11,8	-	-	-	-	9,8	-
	produktívny vek	82,7	-	-	-	-	70,9	-	-	-	-	76,6	-
	poproduktívny vek	3,8	-	-	-	-	13,6	-	-	-	-	8,9	-
Priemerný vek		36,74	-	-	-	-	39,48	-	-	-	-	38,15	-

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti podľa SODB 2011

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Rakša			
Slovenská	102	104	206
Česká	0	1	1
Nemecká	0	1	1
Iná	1	1	2
Nezistená	1	3	4
Spolu	104	110	214

3.2. Vzdelávanie, vzdelanosť obyvateľstva

Obyvateľstvo podľa pohlavia a stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania podľa SODB 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Rakša				
Základné		23	19	42
Učňovské (bez maturity)		17	16	33
Stredné odborné (bez maturity)		18	14	32
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		4	5	9
Úplné stredné odborné (s maturitou)		11	23	34
Úplné stredné všeobecné		3	4	7
Vyššie odborné vzdelanie		1	2	3
Vysokoškolské bakalárske		1	3	4
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		8	5	13
Vysokoškolské spolu		9	8	17
Študijný odbor	prírodné vedy	1	0	1
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	1	0	1
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	1	0	1
	Zdravotníctvo	1	0	1
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	3	1	4
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	2	7	9

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Bez školského vzdelania	16	18	34
Nezistené	2	1	3
Úhrn	104	110	214

3.3. Vierovyznanie a národnostné zloženie

Obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania podľa SODB 2011

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rakša			
Rímskokatolícka cirkev	36	45	81
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	44	47	91
Bez vyznania	18	13	31
Iné	1	1	2
Nezistené	5	4	9
Spolu	104	110	214

Obyvateľstvo podľa pohlavia a materinského jazyka podľa SODB 2011

Materinský jazyk	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Rakša			
Slovenský	101	104	205
Český	0	1	1
Nemecký	0	1	1
Jidiš	0	1	1
Iný	2	1	3
Nezistený	1	2	3
Spolu	104	110	214

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

4. KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ ZDROJE

4.1. Pamiatky a tradície

- tradície, kultúrne a historické pamiatky, osobnosti, rodáci,

Pamiatky:

Zvonica z roku 1820

Pamätná tabuľa M. M. Hodžu

VÝZNAMNÉ MEDZNÍKY NOVŠÍCH DEJÍN RAKŠE:

- V roku 1870 vznikla v Nedoze evanjelická škola. Do postavenia budovy (1880) sa vyučovalo v súkromných domoch, niektoré deti navštevovali školu v Mošovciach. Nedožorská škola slúžila deťom z Rakše, Nedožora, Sv. Michala, Zorkoviec, dokonca pred 1. sv. vojnou sem chodili niektorí žiaci z Diviakov, Socoviec a z Dubového. Prvým učiteľom bol Ján Klaudín z Mošoviec. Dňa 30.8. 1925 bola posviacka novostavby EV. a v ľudovej škole Michala Miloslava Hodžu.
- Od 1.9. 1949 bola v Rakši v prevádzke aj materská škola.
- V roku 1922 vzniklo v Rakši Úverové družstvo ako peňažný ústav na pomoc dedinskému obyvateľstvu.
- V rokoch 1937 až 1938 bolo na okraji obce vybudované kúpalisko. Na jeho otvorení sa zúčastnili mnohí vtedajší poprední verejní činitelia. Nechýbal medzi nimi ani poslanec a rakšiansky rodák a občan Ján Ursíny.
- 2. svetová vojna a SNP podstatne zasiahli do života obce. Popri nevyhnutnej pomoci povstalcom a partizánom, sa mnohí obyvatelia priamo zapojili do bojov. Okrem škôd na majetku počas bombardovania, priniesli tieto vojnové roky aj niekoľko obetí na životoch. 7. apríla 1945 o 6. hodine ráno oslobodili Rakšu sovietski a rumunskí vojaci.
- 13. augusta 1950 vytvorilo 51 roľníkov aj neroľníkov jednotné roľnícke družstvo.
- V roku 1952 bol zavedený miestny rozhlas.
- Od roku 1955 sa v obci raz týždenne premietal v kine celovečerný film.
- Rokom 1965 začali v Rakši hospodáriť ŠM, od roku 1979 prešlo stredisko pod vedenie Okresnej poľnohospodárskej správy.
- V roku 1978 bola otvorená novostavba predajne jednoty SD.
- Rok 1988 je rokom, kedy sa začala výstavba obecného vodovodu.
- V roku 1993 došlo k transformácii družstva. Rakšianske stredisko zostalo súčasťou veľkého poľnohospodárskeho celku s názvom Poľnohospodárske družstvo Mošovce.
- V tom istom roku Urbársky spolok Nedožor a Lesné spoločenstvo Rakša-Nedožor prevzali od štátnych lesov hory do vlastného obhospodarovania.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

- V roku 1994 pôsobili v Rakši tieto podnikateľské subjekty: Výroba dolomitného kameniva, Autoopravovňa - Taraš Milan, PD Mošovce - dvor Rakša, Pozemkové spoločenské vlastníctvo, Urbárske spoločenstvo a Miestne spoločenstvo Rakša-Nedozor.

- Na poskytovanie reštauračných služieb a ubytovania slúži v obci od roku 1997 penzión Diana.

Napriek tomu, že Rakša patrí medzi menšie turčianske obce, bol tu vždy, aj v súčasnosti je, rušný kultúrno-spoločenský život. V súčasnosti sa pre túto podhorskú dedinku, vzdialenú len pár kilometrov od kúpeľného a okresného mesta Turčianske Teplice, naskytá príležitosť aktívnejšie sa podieľať na rozvoji cestovného ruchu a hlavne turizmu.

Slávni rodáci:

Michal Miloslav Hodža (1811 – 1870), slovenský básnik, filológ a politik, národný buditeľ, evanjelický farár, predseda spolku Tatrín. V jeho rodnom dome bola zriadená stála expozícia.

Ján Ursíny (1896 – 1972), predstaviteľ agrárneho hnutia na Slovensku, spoluzakladateľ ilegálnej SNR, stál pri zrode Demokratickej strany. Podpredseda vlády za Demokratickú stranu, účastník protifašistického odboja.

Obec preslávil hlavne Michal Miloslav Hodža (1811-1870), spisovateľ, jazykovedec, organizátor a národný dejateľ, ev. farár (1837-1862 v Liptovskom Mikuláši), predseda Tatrína, obhajca štúrovskej slovenčiny (Dobruo slovo Slovákom súcim na slovo), spolu so Štúrom a Hurbanom tvorca programu konštituovania sa Slovákov ako novodobého moderného národa. Tvorca rozsiahlych básní Matora, Slavomiersky a Vieslavín (869 strof). Od roku 1867 žil v exile v českom Těšíne. Na priečelí jeho rodného domu je pamätná tabuľa s týmto textom: Tu sa narodil 2. septembra 1811 Michal Miloslav Hodža, spisovateľ, básnik, veľký skúmateľ zákonov jazyka slovenského. Umrel v Těšíne 26. marca 1870. S jeho životom a dielom sa môže každý návštevník jeho rodiska oboznámiť v pamätnej izbe.

Ďalším rodákom je Matúš Rakšáni (?-1665), pedagóg a náboženský spisovateľ, ktorý písal príležitostné latinské verše. Z toho zemianskeho rodu pochádzal aj Ondrej Rakšáni (?), evanjelický kazateľ v Sebeslovciach. V Nedozore sa narodil Pavol Boďa (1793-?) učiteľ a ľudovýchovný publicista.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Spomedzi Hodžovskej rodiny pochádza Ondrej Hodža (1819-1888), národnokultúrny pracovník, činiteľ štúrovského hnutia, ktorý pôsobil hlavne ako farár v Sučanoch (1848-1887), od roku 1860 vo funkcii turčianskeho seniora. Bol dopisovateľom novín, známy je ako autor prózy Maťko zo Slovan.

Nemenej známy je Jozef Jaroslav Hodža (1840-1918), cirkevný publicista, ev. farár, autor biografii a článkov s národnou a sociálnou tematikou. Za ženu mal dcéru Andreja Sládkoviča, Elenu. Z Ursínyovskej rodiny poznáme Michala Ursínyho (1865-1933), publicistu, prekladateľa, vysokoškolského pedagóga, odborníka v oblasti stavebného inžinierstva. Vynikal aj ako produktívny autor monografií, štúdií, článkov, autor hesiel a člen redakcie Ottovho slovníka náučného, autor pedagogických prác i prekladov Vajanského próz (do češtiny). Politik a statkár Ján Ursíny (1896-1972) bol v rokoch 1945-1947 podpredsedom vlády ČSR, po mnohé roky poslancom NZ, Krajinského zastupiteľstva atď. Známy je ako spoluzakladateľ a prvý predseda Demokratickej strany a jeden z hlavných organizátorov Slovenského národného povstania. Trojicu najznámejších Ursínyovcou uzatvára Cyril Ursíny (1871-1952), strojársky inžinier, osvetový pracovník a predseda akademického spolku Detvan v Prahe v rokoch 1896-1900.

4.2. Spoločenský život

- kluby, spolky, združenia, spoločenské aktivity a akcie

Významnou udalosťou v živote obce sa stalo založenie Dobrovoľného hasičského zboru. Vznikol ako spoločný zbor so sv. Michalom, Zorkovcami a Nedorom 22.9. 1889. Na zakladajúcom zasadnutí, ktoré sa konalo v Zorkovciach, si zvolili za prvého veliteľa Michala Grauzľa z Nedoru. V rokoch 1911-1912 si Rakšania postavili svojpomocne hasičskú strážnicu. Zrenovali ju v rokoch 1957-1958. V súčasnosti tu sídli aj obecný úrad.

V obci Rakša sa takmer každoročne konajú skautské tábory. V Rakši je krásna príroda, výborné prostredie a viacero rovných lúk, ktoré sú potrebné pre vybudovanie skautského tábora.

V obci Rakša sa každoročne koná množstvo spoločenských a kultúrnych podujatí pre obyvateľov obce. Na organizácii spoločenského života sa podieľa obecná samospráva poskytovaním priestorov pre jednotlivé podujatia, a taktiež spolupodieľaním na organizovaní niektorých spoločenských alebo kultúrnych podujatí. V obci je zriadená a využívaná obecná knižnica.

Každoročné podujatia:

- Výstup na Drienok spolupráca s PKT Diviaky a Mestom T. Teplice
- Fašiangy

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

- Posedenie ku sviatku MDŽ
- Veľkonočné variácie
- Otváranie studničiek
- Stavanie mája
- Stretnutie s jubilantmi pri životnom jubileu
- Uvítanie do života
- 1.Svätý Florián
- „DEŇ RODINY
- Výstup na Drienok nespravodlivo plešatých a spravodlivo bradatých +streetball
- Memoriál J. Grauzľa
- SNP relácia v MR s pozvaním na kladenie vencov
- Výstava ovocia a zeleniny
- Mesiac úcty k starším – posedenie
- Zamykanie studničky
- Pamiatka zosnulých
- Mikuláš
- Čas Vianoc, zdobenie perníkov
- Silvestrovský punč

Na spoločenskom dianí obce sa bezprostredne podieľajú aj nasledovné organizácie:

- Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ) – sú najaktívnejšou organizáciou s najväčšou členskou základňou (70 členov), podieľajú sa na plnení úloh Civilnej ochrany obyvateľstva,
- Zbor pre občianske záležitosti (ZPOZ) – podieľa sa na organizovaní významných jubileí občanov, sobášov, uvítaní detí do života, a taktiež pohrebov,
- Kultúrna komisia – členovia kultúrnej komisie pri obecnom zastupiteľstve a dobrovoľníci
- Urbárske a lesné spoločenstvá

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

6. EKONOMICKÉ VYUŽÍVANIE ZDROJOV

6.1. Podnikateľské sféra

- primárny sektor, sekundárny sektor, terciálny sektor, kvartérny sektor, organizačná štruktúra hospodárstva podľa SODB 2011

Obyvateľstvo podľa súčasnej ekonomickej aktivity, pohlavia a miesta narodenia

Pohlavie	Osoby ekonomicky aktívne				
	spolu	%	z toho		
			osoby na materskej dovolenke	pracujúci dôchodcovia	nezamestnaní
Rakša					
Muži	62	52,1	0	1	12
Ženy	57	47,9	0	0	8
Spolu	119	100,0	0	1	20

Pohlavie	Osoby na rodičovskej dovolenke	Nepracujúci dôchodcovia	Ostatní nezávislí	Osoby závislé			
				spolu	v tom		
					deti do 16 rokov	študenti stredných škôl	študenti vysokých škôl
Rakša							
Muži	0	16	0	26	16	9	1
Ženy	3	22	1	23	17	4	2
Spolu	3	38	1	49	33	13	3

Pohlavie	Ostatní závislí, nezistení	Úhrn obyvateľstva	Narodení v obci bydliska	
			spolu	%
Rakša				
Muži	0	104	51	49,0
Ženy	4	110	46	41,8
Spolu	4	214	97	45,3

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa postavenia v zamestnaní, veku a pohlavia

Vek, pohlavie		Postavenie v zamestnaní					Ekonomicky aktívni spolu
		zamestnanci	podnikatelia		členovia družstiev	ostatní a nezistení	
			so zamestnancami	bez zamestnancov			
Rakša							
15 - 19	Muži	2	0	0	0	0	2
	Ženy	0	0	0	0	0	0
	Spolu	2	0	0	0	0	2
20 - 24	Muži	4	0	1	0	0	5
	Ženy	4	1	1	0	2	8
	Spolu	8	1	2	0	2	13
25 - 29	Muži	7	0	2	0	1	10
	Ženy	6	0	1	0	0	7
	Spolu	13	0	3	0	1	17
30 - 34	Muži	5	1	1	0	0	7
	Ženy	6	0	0	0	1	7
	Spolu	11	1	1	0	1	14
35 - 39	Muži	5	0	1	0	0	6
	Ženy	5	0	0	0	0	5
	Spolu	10	0	1	0	0	11
40 - 44	Muži	4	1	3	0	1	9
	Ženy	8	0	0	0	1	9
	Spolu	12	1	3	0	2	18
45 - 49	Muži	3	0	0	0	0	3
	Ženy	8	0	1	0	1	10
	Spolu	11	0	1	0	1	13
50 - 54	Muži	8	0	4	1	0	13
	Ženy	7	1	1	0	0	9
	Spolu	15	1	5	1	0	22
55 - 59	Muži	4	0	2	0	0	6
	Ženy	1	0	0	0	1	2
	Spolu	5	0	2	0	1	8
60 - 64	Muži	1	0	0	0	0	1
	Ženy	0	0	0	0	0	0
	Spolu	1	0	0	0	0	1
65+	Muži	0	0	0	0	0	0
	Ženy	0	0	0	0	0	0
	Spolu	0	0	0	0	0	0
Úhrn	Muži	43	2	14	1	2	62
	Ženy	45	2	4	0	6	57
	Spolu	88	4	18	1	8	119
%		74,3	3,4	15,1	0,8	6,7	100
Z obyvateľstva v produkt.veku podiel ekonomicky aktívnych							
Muži		-	-	-	-	-	72,1
Ženy		-	-	-	-	-	73,1
Spolu		-	-	-	-	-	72,6
V poproduktf. veku podiel ekonomicky aktívnych		-	-	-	-	-	0

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Rakša				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	6	1	7	2
Lesníctvo a ťažba dreva	4	0	4	3
Iná ťažba a dobývanie	1	0	1	0
Výroba potravín	0	1	1	1
Výroba kože a kožených výrobkov	0	1	1	1
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	7	1	8	6
Výroba papiera a papierových výrobkov	2	1	3	2
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	1	1	2	2
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	1	0	1	1
Výroba elektrických zariadení	1	0	1	1
Výroba strojov a zariadení i. n.	0	2	2	0
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	4	7	11	11
Výroba nábytku	2	1	3	3
Iná výroba	3	0	3	2
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	0	1	1	1
Výstavba budov	3	1	4	4
Špecializované stavebné práce	4	0	4	3
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	3	0	3	1
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	2	2	4	3
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	3	14	17	15
Pozemná doprava a doprava potrubím	2	0	2	1
Skladové a pomocné činnosti v doprave	1	1	2	2
Ubytovanie	1	3	4	4
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	1	4	5	4
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	1	0	1	1
Právne a účtovnícke činnosti	0	1	1	1
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	0	1	1	0
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	1	0	1	0
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	1	0	1	1
Bezpečnostné a pátracie služby	2	0	2	1
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	0	1	1	0
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4	5	9	6
Vzdelávanie	1	2	3	3
Zdravotníctvo	0	3	3	2
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	0	1	1	1
Nezistené	0	1	1	1
Spolu	62	57	119	90

6.2. Trh práce

- zamestnanosť, nezamestnanosť

Nezamestnanosť v okrese Turčianske Teplice, vrátane obce Rakša sa pohybuje okolo 13,48 %. Väčšina obyvateľov dochádza za prácou do okresných miest –Turčianske Teplice alebo Martina.

II. ANALÝZA SITUÁCIE V OBCI

7. SWOT ANALÝZA

Swot analýza obce Rakša bola použitá ako metóda, ktorá vychádza:

- z analýzy doterajšieho vývoja,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho silných stránok,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho slabých stránok,
- jeho potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šancí),
- jeho potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

Pre definovanie základných prvkov SWOT analýzy obce boli využité:

- poznatky z doterajšieho vývoja a súčasného stavu vybavenia obce,
- rozvojové zámery obce,
- strategické ciele, ich priority a opatrenia.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

SWOT ANALÝZA

Poloha obce a väzba na vonkajšie okolie	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - blízkosť kúpeľného mesta - vypracovaný územný plán a príprava doplnku č. 1 - blízkosť jedného z hlavných uzlov regiónu - ideálne terény na zimné športy a turistiku - povrchový lom - obec je zelená 	<ul style="list-style-type: none"> - nepravidelné intervaly verejnej autobusovej dopravy - veľká vzdialenosť k železničnej stanici - limity ochranných pásiem (voda, pôda, vtáčie územie) - územie dotknuté banskou činnosťou
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - využitie katastrálneho územia obce pre bytovú a občiansku výstavbu, - možnosti kooperácie riešenia otázok regionálneho charakteru s okolitými obcami. - prírodné danosti v okolí obce 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok vlastných i verejných finančných zdrojov smerujúci na občiansku vybavenosť. - slabá podpora začínajúcich podnikateľov

Životné prostredie	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - blízkosť prírodných prvkov, - dostatok priestorov pre budovanie zón rekreácie a oddychu, - dostatok spodnej vody. 	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecný nezáujem na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin - v miestnom kameňolome, - limity ochranných pásiem (voda, pôda, vtáčie územie)
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - využitie prírodného potenciálu na vytváranie rekreačných zón, - vyriešenie separovaného zberu odpadov a ich zhodnocovania, pri očakávanom náraste množstva komunálnych odpadov, - zvýšiť vedomie obyvateľstva vo sfére ŽP. 	<ul style="list-style-type: none"> - ohrozovanie obce hlučnosťou (najmä nárastom dopravy), prašnosťou a znečisťovaním ovzdušia, - ohrozovanie čistoty spodných vôd žumpami pri rodinných domoch, - vytváranie divokých skládok odpadu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Technická infraštruktúra	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - dostatok priestorov pre individuálnu bytovú výstavbu a subjekty podnikania. 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudovaná kanalizácia obce, - nevybudovaná plynofikácia obce, - nedobudované miestne komunikácie, neustála potreba investícií na údržbu a modernizáciu zariadení technickej infraštruktúry, - potrebná rekonštrukcia obecných budov, - potreba investícií do občianskej vybavenosti, - nedostatočná frekvencia autobusových spojov, - divoké skládky odpadu, separovaný zber.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie a oprava miestnych komunikácií - rekonštrukcia miestnych komunikácií, úpravy obecných verejných priestranstiev, - vybudovanie kanalizácie v celej obci, - vybudovanie miestneho vodovodu - rekonštrukcia budovy obecného úradu s knižnicou 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných zdrojov a prípadná neúspešnosť projektov pre riešenie rozvoja technickej vybavenosti, - narušovanie urbanistickej štruktúry a vzhľadu obce starými, najmä hospodárskymi budovami.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Sociálna (občianska) infraštruktúra	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - dobrá úroveň bytovej vybavenosti obce s prevahou rodinných domov, 	<ul style="list-style-type: none"> - vysoká prevádzková nákladovosť objektov sociálnej infraštruktúry v pôsobnosti obce, - neúplný základný sortiment ponuky tovarov a služieb, - zhoršený technický stav obecných objektov, dlhodobé zanedbávanie ich údržby a opráv, - nedostatok finančných prostriedkov.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie obchodu a služieb, sortimentu a kvality ponuky. 	<ul style="list-style-type: none"> - stav prípravy projektov pre jednotlivé zámery a nedostatok finančných zdrojov, - vysoký stupeň opotrebenia jednotlivých obecných objektov, potreba údržby, opráv, rekonštrukcií, ako aj zlepšenia vnútorného vybavenia, - potreba súhlasu vlastníkov starých, najmä hospodárskych budov s ich postupným odstraňovaním, - stav a vývoj zdravotného stavu obyvateľstva.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Demografický vývoj a ľudské zdroje.	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - takmer jednotná národnostná štruktúra obyvateľov, - dopravné spojenie do zamestnania, škôl, na kultúrne, športové a iné podujatia, - predpoklady priaznivého demografického vývoja počtu obyvateľov, 	<ul style="list-style-type: none"> - odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce, - nepriaznivá vzdelanostná štruktúra v obci, - málo pracovných príležitostí priamo v obci.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - vznik pracovných príležitostí a ekonomický rozvoj celej oblasti, - vytváranie podmienok pre zamestnanie mladej generácie, - zvyšovanie kvalitatívnej úrovne sociálnej starostlivosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny, - nezamestnanosť, odchádzanie za prácou.

Záujmové združenia, kultúrne a spoločenské aktivity.	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - existujúce objekty: obecná knižnica - organizovanie kultúrnych podujatí detí a mládeže - tradícia v organizovaní kultúrno-spoločenských podujatí. - Silná základňa Dobrovoľného hasičského zboru 	<ul style="list-style-type: none"> - menší záujem mladších generácií o záujmovú činnosť, kultúrne a športové aktivity, atď., - nedostatočná zapojenosť podnikateľských subjektov na kultúrno-spoločenských akciách,
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zapojenie všetkých vekových zložiek obyvateľstva na záujmových aktivitách, - poskytovanie priestorov pre stretávanie a organizovanie obecných podujatí, - pokračovanie v tradíciách obce v športových, kultúrnych a spoločenských podujatiach. 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných zdrojov na splnenie spoločenských, kultúrnych a športových zámerov, - slabší záujem, najmä mladších občanov o činnosť v záujmových združeniach v obci.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Ekonomické podmienky a podnikateľské prostredie.	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - predpoklady rozvoja podnikania a rozširovania obchodu a služieb pre občanov v obci v cestovnom ruchu, - obecný majetok, možnosti jeho efektívnejšieho využitia, vrátane podnikania s ním. 	<ul style="list-style-type: none"> - dostupnosť verejných zdrojov (EÚ, SR, , - nízka finančná a daňová sila obce, - vysoký stupeň opotrebenia obecného majetku.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie finančnej a daňovej sily obce, - priaznivé podmienky pre čerpanie zo štrukturálnych fondov EÚ, - racionalizačné opatrenia a program úspory nákladov na samosprávu. 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj obce, - nepriaznivé vplyvy na životné prostredie obce, - celkový rast nákladov na činnosť samosprávy, najmä rast cien energií, služieb, nákladov na verejné účely obce a pod. .

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Jej zhodnotenie umožnilo stanoviť nevyhnutné priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužívané šance a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

8. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

8.1. Audit problémov - najdôležitejšie problémy, kľúčové problémy – matrica problémov

Z auditu zdrojov a SWOT analýzy vyplýva **kľúčový problém** a to je

„**nedostatok základných služieb a malý rozvoj investícií pre obnovu a rozvoj obce**“.

Kľúčové disparity rozvoja obce Rakša:

V **hospodárskej oblasti** je to nedostatok podnikateľskej činnosti, na čo nadväzuje nedostatok pracovných príležitostí. Obec nedostatočne využíva potenciál v oblasti cestovného ruchu, ktorý by

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

mohol byť prínosom v rozšírení ponuky pracovných príležitostí. Obyvatelia riešia viac existenčné problémy ako spoločenské. Napriek tomu je kultúrno-spoločenský život pomerne bohatý. Je v záujme obce podporovať a vytvárať materiálne podmienky pre duchovné, kultúrne a športové aktivity mládeže ale aj dospelých a dôchodcov (športoviská, klubovú činnosť, a pod.)

V obci je malý rozsah služieb (obchodu, pohostinstvo) Obyvatelia si zvykli, ale je potrebné riešiť dopravnú dostupnosť či už smerom do Martina, Prievidze alebo Turčianskych Teplíc.

Riešením základných existenčných problémov sa vyrieši aj vzhľad obce (cesty, bytový fond, potoky, životné prostredie celkom), opatera starých ľudí, stabilizácia a index vitality obyvateľstva.

V **oblasti ľudských zdrojov** patrí ku kľúčovým disparitám slabšia vzdelanostná úroveň obyvateľov obce. Obec ohrozuje negatívny prirodzený prírastok a odchod obyvateľstva do ekonomicky vyspelejších regiónov za prácou. Ďalší základný problém je sociálna inklúzia a ľudské zdroje. Najväčším problémom je **starnutie obyvateľstva** a odchod mladých ľudí z obce. Živitelia rodín odchádzajú za prácou na dlhodobejšie pobyty a v obci zostávajú ženy, deti a dôchodcovia, čo je veľmi negatívny jav pre život rodín ale aj obce.

Nedobudovaná technická infraštruktúra – chýbajúca kanalizácia je istým obmedzením v oblasti zvyšovania kvality života obyvateľov obce. Taktiež je významným indikátorom pre vstup investorov do oblasti.

V obci nie je materská škola ani základná škola len pre I. stupeň. Deti dochádzajú do Turčianskych Teplíc a Mošoviec.

Hlavné faktory rozvoja obce Rakša:

V **hospodárskej oblasti** je hlavným faktorom rozvoja nízka zamestnanosť. Je aj sociálnym determinantom zdravia obyvateľstva.

Cestovný ruch: existuje prírodný, kultúrny, ľudský potenciál obce, ktorý možno efektívne využiť v oblasti rozvoja turistiky, remesiel, rozvoja kultúrnych atraktivít obce. Dôležitým prvkom je propagácia obce a budovanie pozitívneho imidžu.

Existujúce **ľudské zdroje** možno efektívne zapojiť do rozvoja terciálnej sféry podporou podnikania (vzdelávanie, kurzy, školenia, pomoc pri vypracovaní projektov, rozširovanie internetovej gramotnosti a pod.)

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Technická a sociálna infraštruktúra : dobudovaním technickej infraštruktúry, výstavbou nových rodinných domov a udržaním priaznivého životného prostredia sa obec stane príťažlivou pre mladých ľudí a mladé rodiny, čo bude vplývať na rozširovanie a pozitívne sa to odrazí na demografii obyvateľstva.

Ochrana životného prostredia – uvedomelosť obyvateľov je významným prvkom ochrany životného prostredia. Vychádza z princípov trvaloudržateľného rozvoja ochrany a tvorby krajiny, z potreby znižovať a obmedzovať negatívne dopady ľudskej činnosti na zložky životného prostredia. Významnú úlohu to zohráva aktívny prístup obce v Združení obcí horného Turca na ochranu životného prostredia.

9. ANALÝZA VÄZIEB NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY VÚC

9.1. PHSR VÚC

Súladiť PHSR obce Rakša s PHSR Žilinského samosprávneho kraja:

Dané aktivity akčného plánu sú v súlade s PHSR Žilinského samosprávneho kraja :

Oblasť : konkurencieschopnosť regiónov:

Strategický cieľ 4. Zachovanie rôznorodosti a zlepšenie spolupráce subregiónov pri posilnení pozície Žilinského kraja a Považia v kontexte Európy regiónov

Špecifický cieľ : 4.1 Posilnenie identity subregiónov ako zdroja ich konkurencieschopnosti

Opatrenie : 4.1.3 Posilňovanie miestnej a regionálnej identity obyvateľov s krajinou, v ktorej žijú a

Aktivity:

- Realizovať projekty zamerané na dosiahnutie cieľovej kvality krajiny a zvýraznenie krajinného rázu.
- Zveľaďovať prírodné a významné krajinné prvky obcí a regiónu pre zvýšenie ich atraktivity a pestrosti.
- Podporovať zabezpečenie súladu medzi záujmami vlastníkov a užívateľov pozemkov či budov s verejno-prospešnými záujmami obcí a regiónu pri dosahovaní cieľovej kvality krajiny, ochrane prírodného a kultúrneho dedičstva v obciach a regióne.
- Zvýšiť atraktivitu verejných priestorov v sídlach - podporovať komplexnú tvorbu a obnovu kvalitných verejných priestorov v sídlach s dôrazom na požiadavky komunity.
- Posilniť spoluprácu architektov, samosprávy a miestnych obyvateľov pri tvorbe verejných priestorov v obciach a mestách s dôrazom na ich atmosféru a imidž miesta, ...

9.2. ÚPN VÚC

Obec má vlastný územný plán, ktorý je v súlade so schváleným ÚPN VÚC Žilinského kraja – zmeny a doplnky č. 4, ktorý začleňuje územie obce do jadra aglomerácie Turčianske Teplice.

10. ANALÝZA POTENCIÁLU ÚZEMIA

10.1. Rozvojový potenciál územia, disparity rozvoja

Rozvojová úroveň priestoru a teda i obce je ovplyvnená tromi základnými podmienkami:

- disponibilitou rozvojového potenciálu,
- schopnosťou využitia rozvojového potenciálu,
- vonkajším prostredím, ktoré tvorí legislatíva, ekonomický rozvoj spoločnosti, disponibilita verejných zdrojov a systém ich prerozdelenia.

Rozvojový potenciál obce tvorí je územná a ekonomická priestorová štruktúra, ktorá je systemizovaná v týchto skupinách:

- prírodné zdroje,
- obyvateľstvo,
- miestne hospodárstvo,
- technická infraštruktúra,
- sociálna infraštruktúra,
- miestna samospráva s jej ekonomickými podmienkami.

Keďže jednotlivé podsystémy priestorovej štruktúry sú navzájom späté je ťažké určiť, ktorý z uvedených faktorov je najdôležitejší. Preto pri analýze rozvojových faktorov a rovnako pri ich prognózovaní je potrebné venovať dostatočnú pozornosť všetkým faktorom. Nevyváženosť rozvojových faktorov obmedzuje dynamiku rozvoja a je jednou z príčin rozvojovej diferenciácie medzi obcami a regiónmi.

III. STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

11. VÍZA A CIELE ROZVOJA OBCE

11.1. Vízia

Vízia: Zvyšovanie kvality života v obci Rakša s dôrazom na zlepšenie základných služieb a rozvoj investícií.

Tento strategický cieľ je postavený na predpoklade, že obec spoločne so svojimi partnermi zlepší kvalitu života obyvateľov predovšetkým v dvoch hlavných smeroch:

- vybudovaním plne funkčných prvkov infraštruktúry vytvorí dobré podmienky pre príjemné a bezproblémové bývanie jej obyvateľov - miestna infraštruktúra
- zlepši starostlivosť o ich životné potreby v oblasti sociálnej, duchovnej i materiálnej – vytváranie pracovných príležitostí, vzdelávanie a informovanie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Vysporiadaním majetkových vzťahov bude možné uzatvárať partnerstvá pri budovaní miestnej infraštruktúry, čo podporí rozvoj podnikateľských aktivít a tým zamestnanosť a viac finančných zdrojov použiteľných na rozvoj obce.

Dostatočná a aktuálna propagácia obce, zabezpečené požadované služby podporia rozvoj cestovného ruchu, ale aj záujem o trvalé bývanie.

Celoživotné vzdelávanie a vybudovaná kultúrna a sociálna infraštruktúra zvýši úroveň vzdelanostných aktivít aj záujem o spoločenské vyžitie v obci a stabilizáciu obyvateľov.

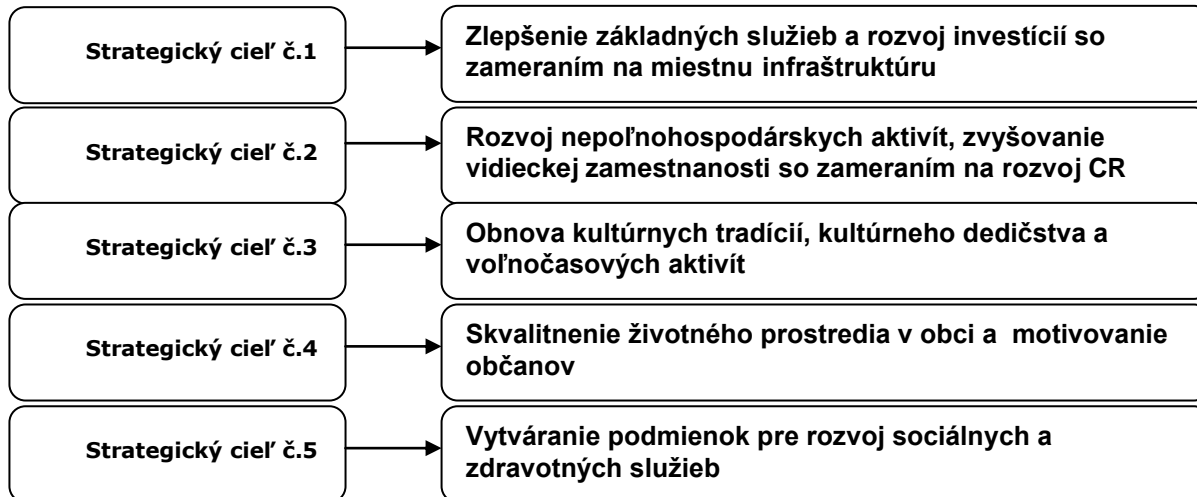
11.2. Ciele stratégie rozvoja

- **(prioritné oblasti,) strategický (globálny) cieľ, všeobecné (strategické) ciele, špecifické ciele**

Naplnenie dlhodobej vízie rozvoja obce Rakša vedie cez stanovenie a plnenie strategických cieľov rozvoja obce, ich priorit a opatrení. Tieto boli stanovené predovšetkým na základe problémov, ich príčin a dôsledkov v súčasnom stave obce.

Pre naplnenie dlhodobej vízie mesta boli v PHSR obce Rakša stanovené nasledovné strategické ciele:

Schéma strategických cieľov PHSR obce Rakša:

Základným predpokladom pre splnenie stanovených cieľov je získanie potrebných finančných zdrojov. Ide najmä o financie z verejných fondov, resp. z fondov Európskej únie. Okrem verejných finančných zdrojov sa počíta aj s účasťou súkromných zdrojov. Ďalším predpokladom pre úspešné splnenie strategických cieľov je dôsledné vypracovanie a predkladanie programových zámerov a zdôvodnených žiadostí o pridelenie finančných prostriedkov na príslušné inštitúcie.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Ciele a zámery vychádzajú z realizovaného prieskumu názorov obyvateľov obce Rakša.

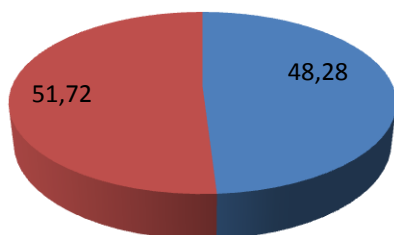
Vybrané údaje:

Tabuľkové a grafické vyhodnotenie otázok dotazníka

1. Štruktúra respondentov podľa pohlavia

	žien	mužov	spolu
počet	15	14	29
%	51,72 %	48,28%	100%

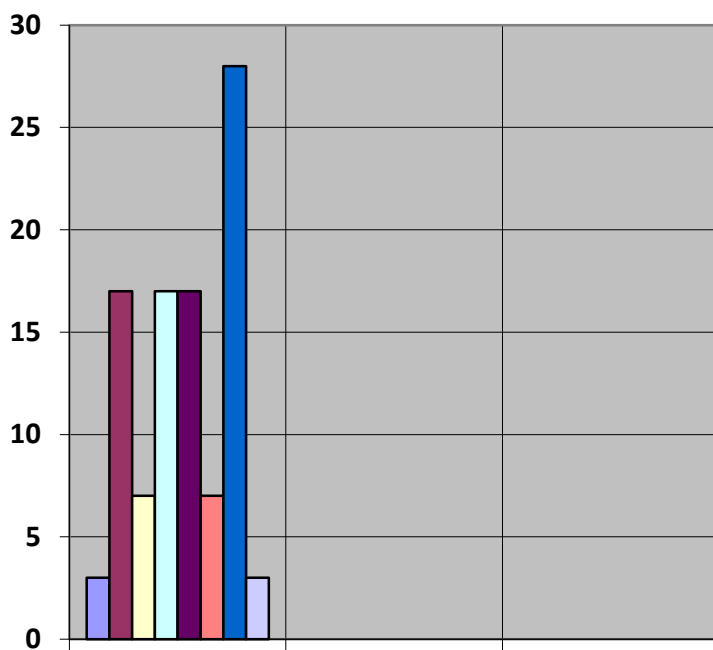
respondenti dotazníka v Rakši

2. Veková štruktúra respondentov

Vek	15-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60-70	71-viac	spolu
počet	1	5	2	5	5	2	8	1	29
%	3 %	17 %	7 %	17 %	17 %	7 %	28 %	3 %	100%

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

	%		
15-17	3		
18-24	17		
25-34	7		
35-44	17		
45-54	17		
55-59	7		
60-70	28		
71-viac	3		

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Prieskum názorov na investičné akcie v %

Poradie	Ktoré problémy je potrebné podľa Vás riešiť.	čo najskôr
1.	Úprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov, lesných ciest	79
2.	Vybudovanie kanalizácie a napojenia na ČOV v T.Tepliciach	59
3.	Udržať a rozšíriť činnosť knižnice ako centra vzdelávania	52
4.	Rekonštrukcia a úprava potokov s cieľom ochrany pred povodňami	48
5.	Podpora oživenia poľnohospodárstva prostredníctvom zakladania rodinných fariem	48
6.	Podpora rozvoja cestovného ruchu	48
7.	Získanie pozemkov pre vybudovanie obecného športového areálu	45
8.	Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu	45
9.	Podpora revitalizácie vyťaženého územia lomu na stredisko služieb CR	41
10.	Zapojiť sa do projektu informatizácie obce	41
11.	Podpora existujúcich miestnych spolkov	41
12.	Riešenie odklonenia ťažkej dopravy kameniva a dreva dobudovaním rozostavaného obchvatu obce s napojením na cestu I/63	38
13.	Projekt peších, cykloturistických a bežkárskejších trás, náučných chodníkov, odpočinkových miest a pod. s malou architektúrou	38
14.	Oživenie prevádzky a návštevnosti pamätnej izby M. M. Hodžu	34
15.	Rekonštrukcia obecných budov so zameraním na zníženie energetickej náročnosti a polyfunkčné využitie	28
16.	Podpora projektov obnovy lesného a poľnohospod. pôdneho fondu	28
17.	Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie na kúrenie	21
18.	Podpora rekonštrukcie nevyužitých budov na zariadenia pre služby CR	21
19.	Podpora projektu sprístupnenia lyžiarskeho strediska v Medvedej doline cez obec a Nedožorskú dolinu	21
20.	Uzatváranie národných i cezhraničných partnerstiev v oblasti kultúry, športu a iných záujmových činností (hasiči, poľovníci, mládež a p.)	17
21.	Podpora budovania inžinierskych sietí vo vytýčených lokalitách pre IBV	14
22.	Vybudovanie domu smútku	14
23.	Vybudovanie spevnenej cesty medzi Rakšou a Hájom s napojením do Čremošného	14
24.	Oživenie duchovného života aktivitami Ev.a.v. a katolíckej cirkvi	10

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Poradie	Ktoré problémy je potrebné podľa Vás riešiť.	v budúcnosti
1.	Rekonštrukcia obecných budov so zameraním na zníženie energetickej náročnosti a polyfunkčné využitie	59
2.	Podpora rekonštrukcie nevyužitých budov na zariadenia pre služby CR	55
3.	Uzatváranie národných i cezhraničných partnerstiev v oblasti kultúry, športu a iných záujmových činností (hasiči, poľovníci, mládež a p.)	52
4.	Podpora budovania inžinierskych sietí vo vytýčených lokalitách pre IBV	52
5.	Vybudovanie spevnenej cesty medzi Rakšou a Hájom s napojením do Čremošného	48
6.	Udržať a rozšíriť činnosť knižnice ako centra vzdelávania	41
7.	Rekonštrukcia a úprava potokov s cieľom ochrany pred povodňami	41
8.	Zapojiť sa do projektu informatizácie obce	41
9.	Podpora projektov obnovy lesného a poľnohospod. pôdneho fondu	41
10.	Oživenie duchovného života aktivitami Ev.a.v. a katolíckej cirkvi	41
11.	Získanie pozemkov pre vybudovanie obecného športového areálu	38
12.	Oživenie prevádzky a návštevnosti pamätnej izby M. M. Hodžu	38
13.	Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie na kúrenie	38
14.	Podpora projektu sprístupnenia lyžiarskeho strediska v Medvedej doline cez obec a Nedožorskú dolinu	34
15.	Podpora oživenia poľnohospodárstva prostredníctvom zakladania rodinných fariem	31
16.	Podpora rozvoja cestovného ruchu	31
17.	Podpora revitalizácie vytáženého územia lomu na stredisko služieb CR	31
18.	Podpora existujúcich miestnych spolkov	31
19.	Projekt peších, cykloturistických a bežkárskejších trás, náučných chodníkov, odpočinkových miest a pod. s malou architektúrou	31
20.	Vybudovanie domu smútku	28
21.	Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu	24
22.	Riešenie odklonenia ťažkej dopravy kameniva a dreva dobudovaním rozostavaného obchvatu obce s napojením na cestu I/63	24
23.	Vybudovanie kanalizácie a napojenia na ČOV v T.Tepliciach	21
24.	Úprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov, lesných ciest	14

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Poradie	Ktoré problémy je potrebné podľa Vás riešiť.	nie je potrebné
1.	Vybudovanie domu smútku	48
2.	Vybudovanie spevnenej cesty medzi Rakšou a Hájom s napojením do Čremošného	34
3.	Podpora projektu sprístupnenia lyžiarskeho strediska v Medvedej doline cez obec a Nedožorskú dolinu	34
4.	Oživenie duchovného života aktivitami Ev.a.v. a katolíckej cirkvi	31
5.	Riešenie odklonenia ťažkej dopravy kameniva a dreva dobudovaním rozostavaného obchvatu obce s napojením na cestu I/63	31
6.	Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie na kúrenie	24
7.	Uzatváranie národných i cezhraničných partnerstiev v oblasti kultúry, športu a iných záujmových činností (hasiči, poľovníci, mládež a p.)	21
8.	Podpora budovania inžinierskych sietí vo vytýčených lokalitách pre IBV	21
9.	Podpora projektov obnovy lesného a poľnohospod. pôdneho fondu	21
10.	Oživenie prevádzky a návštevnosti pamätnej izby M. M. Hodžu	21
11.	Projekt peších, cykloturistických a bežkárskeho trás, náučných chodníkov, odpočinkových miest a pod. s malou architektúrou	21
12.	Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu	21
13.	Podpora rekonštrukcie nevyužitých budov na zariadenia pre služby CR	14
14.	Podpora oživenia poľnohospodárstva prostredníctvom zakladania rodinných fariem	14
15.	Podpora rozvoja cestovného ruchu	14
16.	Podpora revitalizácie vyťaženého územia lomu na stredisko služieb CR	14
17.	Podpora existujúcich miestnych spolkov	14
18.	Získanie pozemkov pre vybudovanie obecného športového areálu	10
19.	Rekonštrukcia a úprava potokov s cieľom ochrany pred povodňami	10
20.	Zapojiť sa do projektu informatizácie obce	7
21.	Vybudovanie kanalizácie a napojenia na ČOV v T.Tepliciach	3
22.	Udržať a rozšíriť činnosť knižnice ako centra vzdelávania	0
23.	Úprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov, lesných ciest	0

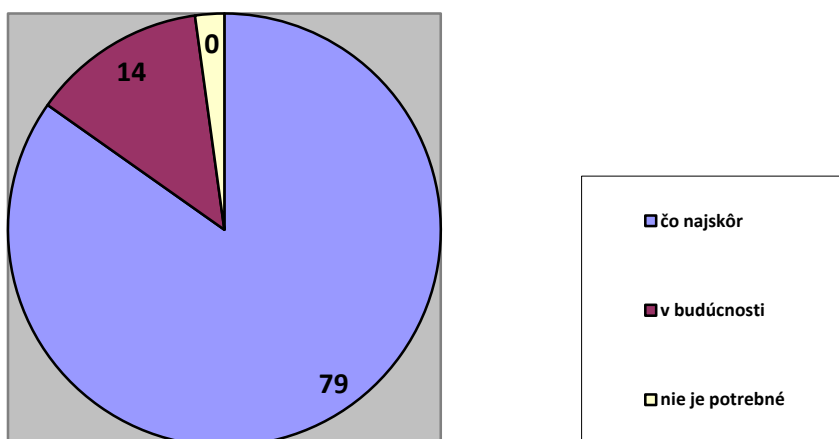
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

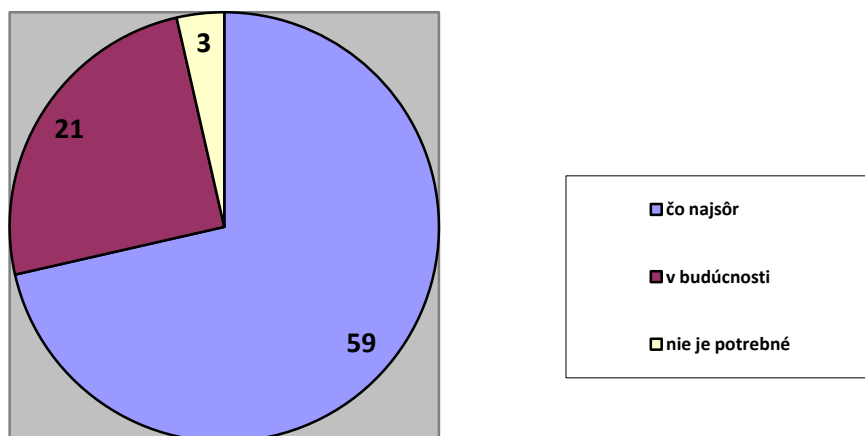
Akčný plán – zoznam investícií je zostavený podľa výsledkov dotazníkového prieskumu. Poradie dôležitosti ale nie je určené, vzhľadom na špecifické podmienky, ktoré budú definované až v jednotlivých výzvach v rámci Programu rozvoja vidieka SR a podľa reálnych možností obce. Akčný plán je ale realizovateľný v uvedenom časovom období a všetky plánované investície sú rovnocenné.

Vybrané ukazovatele v %:

Úprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov, lesných ciest

Vybudovanie kanalizácie a napojenia na ČOV v T.Tepliciach

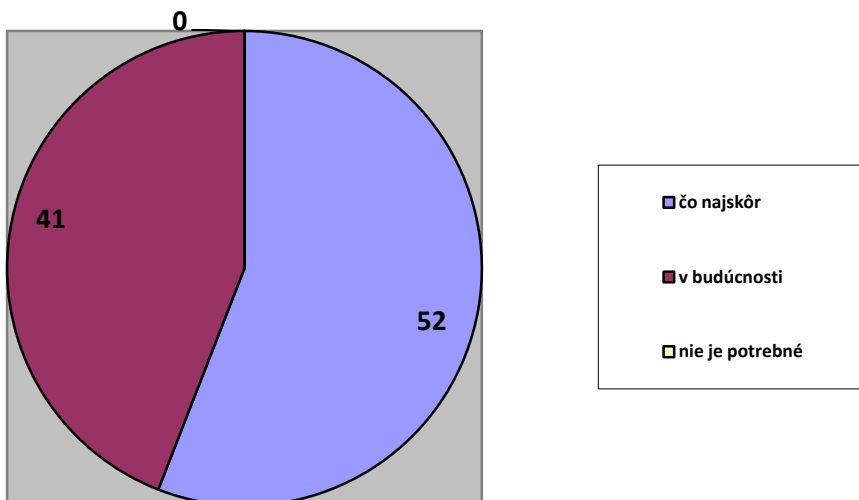

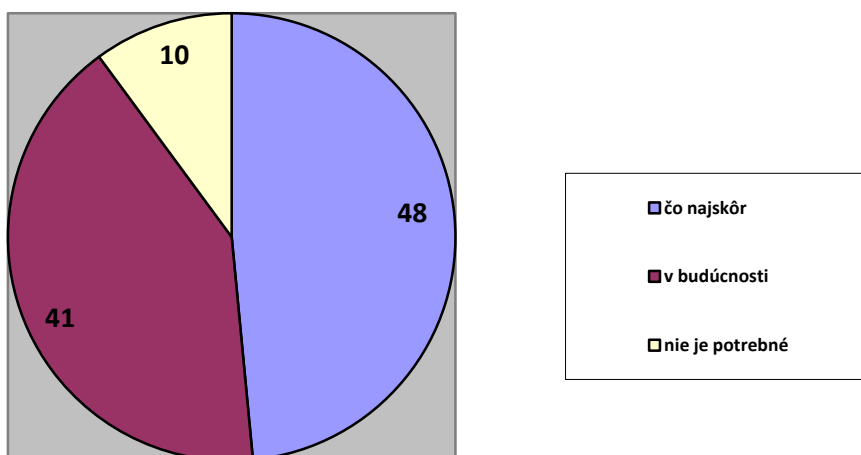
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Udržať a rozšíriť činnosť knižnice ako centra vzdelávania

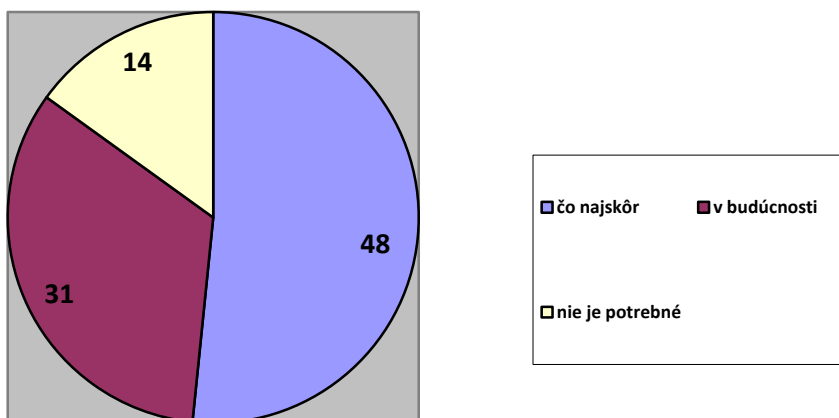
Rekonštrukcia a úprava potokov s cieľom ochrany pred povodňami

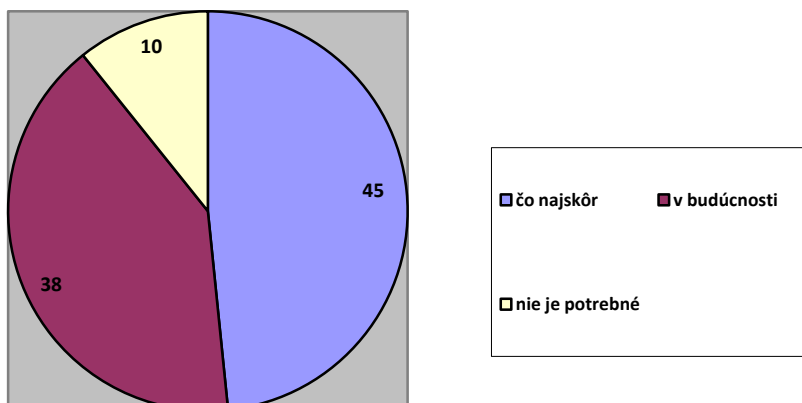
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Podpora oživenia poľnohospodárstva prostredníctvom zakladania rodinných fariem

Získanie pozemkov pre vybudovanie obecného športového areálu

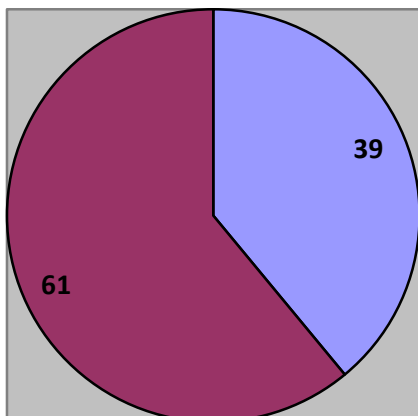

Navštevujete internetovú stránku obce ?

Áno: 39 %

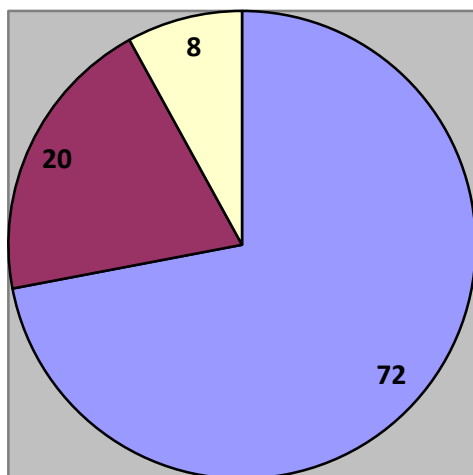
Nie: 61 %

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

áno   nie

Plánujete svoju budúcnosť spojiť so životom v Rakši? Je pre Vás obec vhodná ako bydlisko v budúcnosti ?

áno   neviem   nie

12. FINANČNÝ RÁMEC

12.1. Zdroje financovania stratégie

Financovanie:

- štátny rozpočet,
- rozpočet obce,
- európske fondy,
- súkromné zdroje.
- európske fondy:

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA

OPATRENIE 7 - ZÁKLADNÉ SLUŽBY A OBNOVA DEDÍN VO VIDIECKYCH OBLASTIACH

OPATRENIE 19 - LEADER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

PROGRAMOVÁ ČASŤ

I. PROGRAM ROZVOJA

1. PRIORITY A OPATRENIA PROGRAMU

- priority, opatrenia a indikatívne aktivity, väzba na *prioritné oblasti a ciele*

Špecifické ciele vychádzajú z analýz a naplňajú sa aktivitami, ktoré môžu byť realizované v nadväznosti a v určitých časových horizontoch.

Priorita č.1: Obnova a rozvoj obce Rakša

Strategický cieľ č. 1: Zlepšenie základných služieb a rozvoj investícií so zameraním na miestnu infraštruktúru

Špecifický cieľ: Zlepšiť kvalitu miestnej infraštruktúry

Opatrenie č. 1 : Budovanie miestnej infraštruktúry

poradové číslo	Aktivity	časový horizont
1	Majetkovo - právne vysporiadanie pozemkov v katastri obce a odkúpenie pozemkov pre športoviská	2014-2020
2.	Vybudovanie kanalizácie s napojením do ČOV v Turčianskych Tepliciach, resp. v Martine v spolupráci s Turvod a.s.	2016-18
3.	Investície do objektov a lokalít podporujúcich voľno časové aktivity (ihriská, športoviská a pod.) prostredníctvom Prístupu Leader	2016-18
4.	Úprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov, lesných a prístupových ciest	2016-20
5.	Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu	2015-17
6.	Rekonštrukcia obecných budov so zameraním na zníženie energetickej náročnosti a polyfunkčné využitie	2015-17
7.	Budovanie informačného systému	2015-18
8.	Podpora budovania inžinierskych sietí vo vytýčených lokalitách pre IBV	2015-2018
9.	Vybudovanie domu smútku	2015-2018
10.	Vybudovanie spevnenej cesty medzi Rakšou a Hájom s napojením do Čremošného	2015-2018

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Priorita č. 2: Vytváranie pracovných príležitostí v obci Rakša

Strategický cieľ č. 2: Rozvoj nepoľnohospodárskych aktivít, zvyšovanie vidieckej zamestnanosti so zameraním na rozvoj cestovného ruchu

Špecifický cieľ č.1: Vytvoriť podmienky pre vznik nových pracovných miest

Opatrenie č.1.1: Vidiecka zamestnanosť

Opatrenie č.1.2: Rozvoj cestovného ruchu

Špecifický cieľ č.2: Vytvoriť nové služby a produkty cestovného ruchu

Opatrenie č. 2.1: Budovanie služieb a produktov cestovného ruchu v obci

poradové číslo	Aktivity	časový horizont
1.	Vytváranie partnerstiev so susednými obcami v oblasti rozvoja regiónu	2014-2020
2.	Uzatvárať partnerstvá so súkromným a verejným sektorom pri vytváraní nových pracovných príležitostí, v oblasti cestovného ruchu aj prostredníctvom prístupu Leader	2014-2020
3.	Podpora rozvoja cestovného ruchu - Projekt peších, cykloturistických a bežkárskejších trás, náučných chodníkov, odpočinkových miest a pod. s malou architektúrou	2014-2020
4.	Podpora oživenia poľnohospodárstva prostredníctvom zakladania rodinných fariem	2014-2020
5.	Projekt peších, cykloturistických a bežkárskejších trás, náučných chodníkov, odpočinkových miest a pod. s malou architektúrou	2014-2020
6.	Podpora rekonštrukcie nevyužitých budov na zariadenia poskytujúce služby CR	2014-2020
7.	Podpora projektu rekonštrukcie a modernizácie miestnej technickej infraštruktúry (podpora projektu sprístupnenia Lyžiarskeho strediska v Medvedej doline cez obec a Nedožorskú dolinu)	2014-2020
8	Projekt spolupráce s národnými a zahraničnými partnermi na prípravu produktov CR	2014-2020

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Rakša na roky 2014-2020**

Priorita č. 3: Rozvoj kultúrneho dedičstva

Strategický cieľ č. 3: Obnova kultúrnych tradícií, kultúrneho dedičstva a voľno časových aktivít

Špecifický cieľ: Zvýšenie návštevnosti a počtu zapojených subjektov do kultúry

Opatrenie č.1: Kultúrne dedičstvo

poradové číslo	Aktivity	časový horizont
1.	Materiálna podpora činnosti existujúcich miestnych spolkov	2014-2020
2.	Udržať a rozšíriť činnosť knižnice ako centra vzdelávania	2014-2020
3.	Oživenie prevádzky a návštevnosti pamätnej izby M.M. Hodžu	2014-2020
4.	Oživenie duchovného života aktivitami Ev. a.v. a katolíckej cirkvi	2014-2020
5.	Obnova ukážok tradičných remesiel	2014-2020
6.	Propagácia kultúrnych hodnôt a histórie obce (kniha, mapy, web stránka)	2014-2020
7.	Zveľaďovanie športovísk a ihrísk v rámci brigád a dobrovoľníckej práce	2014-2020
8.	Propagácia a podpora vzniku nových záujmových, kultúrnych a športových klubov (stretbal, divadelný krúžok, stolný tenis, futbal a pod)	2014-2020
9.	Zapájanie mládeže do uvedených aktivít	2014-2020
10.	Propagácia aktivít – vydanie letákov a publikácii	2014-2020
11.	Spracovanie každoročného plánu kultúrno-spoločenských aktivít obce	2014-2020
12.	Vzdelávania v oblasti výpočtovej techniky, práce s počítačom a internetom podľa požiadavky obyvateľov	2014-2020

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Priorita č. 4: Zlepšovanie životného prostredia

Štrategický cieľ č. 4: Skvalitnenie životného prostredia v obci a motivovanie občanov

Špecifický cieľ: Zvýšenie kvality ovzdušia a zvýšenie separácie

Opatrenie č. 1: Kvalita životného prostredia

poradové číslo	Aktivity	časový horizont
1.	Likvidácia čiernych skládok odpadu	2014-2020
2.	Budovanie zberného dvora - skvalitnenie systému separácie odpadu	2014-2020
3.	Rekonštrukcia a úprava potoka s cieľom ochrany pred povodňami	2014-2020
4.	Podpora revitalizácie vytŕaženého územia lomu (na stredisko CR)	2014-2020
5.	Riešenie odklonenia ťažkej dopravy kameniva a dreva dobudovaním rozostavaného obchvatu obce s napojením na cestu I/63	2014-2020
6.	Súťaž o najkrajšiu záhradku a preddomie	2014-2020
7.	Podpora projektov obnovy lesného a poľnohospodárskeho pôdneho fondu	2014-2020
8.	Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie na kúrenie (využitie odpadu z lesnej ťažby a bio-odpadu zo záhrad a poľnohospodárskej výroby)	2014-2020

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Priorita č. 5: Sociálna a zdravotná oblasť

Štrategický cieľ č. 5 : Vytváranie podmienok pre rozvoj sociálnych a zdravotných služieb

Špecifický cieľ : Vytvorenie systému pomoci obyvateľov v núdzi

Opatrenie č. 1 : Kvalita sociálnych a zdravotných služieb

poradové číslo	Aktivity	časový horizont
1.	Zmapovanie potreby opatrovateľskej a donáškovej služby	2014-2020
2.	Vytváranie partnerstiev so susednými obcami v sociálnej oblasti (stravovanie, škôlka, spoločné projekty ap.)	2014-2020
3.	Podľa požiadaviek obyvateľov riešiť opatrovateľskú službu, prípadne inak zabezpečiť starostlivosť o starých a chorých obyvateľov	2014-2020
4.	Spolupráca so subjektmi pôsobiacimi v oblasti sociálnej starostlivosti	2014-2020

II. IMPLEMENTČNÝ RÁMEC PROGRAMU

2. ZABEZPEČENIE IMPLEMENTÁCIE PROGRAMU

- 2.1. Sociálno-ekonomické partnerstvo
- 2.2. Inštitucionálne zabezpečenie implementácie programu
- 2.3. Organizačné zabezpečenie implementácie programu

Na realizáciu stratégií bude potrebné používať nielen vlastné zdroje, ale bude nutné hľadať aj finančné krytie z iných zdrojov. Obec sa bude usilovať o získanie dotácií v rámci pomoci EÚ – Partnerská dohoda na roky 2014 – 2020 a ďalších grantových systémov podporujúcich princíp environmentálny, cezhraničnej spolupráce, rozvoja ľudských zdrojov a pod.

Pre programové obdobie operačných programov 2014 – 2020 je obec zaradená medzi obce do 1000 obyvateľov a čerpanie finančných prostriedkov bude prioritne prostredníctvom **Programu rozvoja vidieka, opatrenie 7 a 19.**

3. ZÁKLADNÝ IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC PROGRAMU

- 3.1. Indikatívny finančný rámec programu
- 3.2. Realizačný rámec opatrení

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

OPATRENIE 7 - ZÁKLADNÉ SLUŽBY A OBNOVA DEDÍN VO VIDIECKYCH OBLASTIACH

Podopatrenie: **7.2 Podpora investícií do budovania, zlepšenia alebo rozšírenia všetkých typov malej infraštruktúry vrátane investícií do obnoviteľných zdrojov energie a úspor energie**

Názov operácie:

Využitie obnoviteľných zdrojov energie

Opis operácie:

Výstavba nových, rekonštrukcia, modernizácia a oprava zariadení na využívanie OZE pre spotrebu energie v budove – napr. zriaďovanie kotolní a príslušných rozvodov pre budovy v majetku obce (napr. vykurovanie a zohrievanie vody v obecnom úrade, nájomných bytov, kultúrneho domu a pod.). Oprávnenými môžu byť aj investície smerujúce k zvyšovaniu energetickej efektívnosti budov (napr. zatepľovanie, výmena okien, regulácia vykurovacej sústavy), ale len ak sú súčasťou projektu, ktorý je spojený s využívaním OZE.

Názov operácie:

Investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov

Opis operácie:

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok – za predpokladu, že prispievajú k ekonomickému rozvoju, verejnému záujmu, k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a bezpečnosti obyvateľov, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní.

Podopatrenie: **7.3 Podpora infraštruktúry širokopásmového internetu vrátane jej budovania, zlepšenia a rozšírenia, podpora pasívnej infraštruktúry širokopásmového internetu a zabezpečenie prístupu k širokopásmovému internetu a verejnému e-governmentu**

Názov operácie:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

- Budovanie širokopásmového internetu

- Opis operácie:

- Vytvorenie prístupu k širokopásmovému internetu prostredníctvom budovania prístupových sietí vrátane zariadenia verejne prístupného miesta.

Podopatrenie: **7.4 Podpora investícií do zriaďovania, zlepšenia alebo rozšírenia miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane služieb v oblasti voľného času a kultúry a do súvisiacej infraštruktúry**

Názov operácie:

Investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Opis operácie:

- investície súvisiace so zlepšovaním vzhľadu obcí a s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – úprava verejných priestranstiev, tvorba parkov, výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrův, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu
- Investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov)
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov

Podopatrenie: **7.5 Podpora investícií pre verejné využívanie rekreačnej infraštruktúry, informačnej a drobnej infraštruktúry cestovného ruchu**

Názov operácie:

Rozvoj a marketing vidieckeho cestovného ruchu

Opis operácie:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry - kultúrne a prírodné dedičstvo, národné kultúrne pamiatky a pamiatkové územia, prírodné úkazy, historické, prírodné a iné zaujímavosti, zriadenie múzejných zariadení a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov;
- marketing a manažment služieb vidieckeho cestovného ruchu a propagácie územia rôznymi formami (tlačené/elektronické formy propagácie, podujatia zamerané na propagáciu, veľtrhy ...);
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách;
- informačné body, smerové tabule, KIOSK.

OPATRENIE 19 – LEADER

Podopatrenie: **19.1 Prípravná podpora**

Názov operácie:

Budovanie kapacít, tréningy a sieťovanie za účelom prípravy a implementácie stratégie miestneho rozvoja

Opis operácie:

Prístup zdola nahor je jednou z efektívnych možností zapojenia miestnych obyvateľov na vidieku do rozhodovacieho procesu na lokálnej úrovni. Na to je však potrebné poznať možnosti daného územia a zmobilizovať miestne obyvateľstvo a zapájať ho aktívne do procesov rozhodovania. Cieľom podopatrenia je tak pripraviť vidiecke verejno-súkromné partnerstvá, ktoré v programovom období 2007 – 2013 nerealizovali prístup LEADER. Výsledkom budú pripravené partnerstvá, schopné uchádzať sa o podporu v rámci nástroja CLLD a schopné efektívne pripraviť a implementovať stratégiu CLLD, ktorá vznikne v nadväznosti na budovanie lokálnych kapacít správnym uplatňovaním strategického plánovania, vytváraním sietí, informovanosťou o prístupe zdola nahor, zanalyzovaním potrieb a problémov daného územia a ďalších základných znakov metódy LEADER/CLLD. Výsledky budú prispievať k príprave a vytvoreniu predpokladu na zvýšenie kvality života na vidieku na území SR.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Podopatrenie: 19.2: Podpora implementácie operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou

Názov operácie:

Implementácia opatrení v rámci CLLD

Opis operácie:

V nadväznosti na oblasti, ktoré budú môcť realizovať MAS v rámci stratégií CLLD z EFRR v rámci CLLD v IROPe a s cieľom doplnkovosti PRV a IROP v oblasti podpory CLLD, sa v rámci opatrenia LEADER stanovujú nasledovné oblasti, ktoré budú môcť MAS v rámci stratégií CLLD financovať z EPFRV v nadväznosti na uvedené priority a oprávnené opatrenia v časti 8.2.16.2 tohto opatrenia:

Oblasti zamerania v rámci LEADER:

1. *Konkurencieschopnosť a diverzifikácia poľnohospodárstva a lesníctva* – podpora podnikov, malých fariem, mladých farmárov, cieľom má byť zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a lesníctva, podpora začatia podnikania, umiestnenie produktov na trh, investície do spracovania a marketingu miestnych výrobkov, krátke dodávateľsko-odberateľské reťazce, diverzifikácia poľnohospodárskej výroby.
2. *Kvalita života* – obnova a rozvoj obcí cez investície do drobnej infraštruktúry a miestnych služieb, zveľaďovanie vidieckeho priestoru, vytváranie podmienok pre podnikateľskú, komunitnú, spolkovú a športovú činnosť obyvateľov, posilňovanie tradícií, histórie územia a zvykov
3. *Vidiecky cestovný ruch (VCR)* – verejné a súkromné investície do rozvoja VCR, investície, ktoré zvýšia a podporia využitie potenciálu VCR v území, zlepšia kvalitu služieb, vytvoria doplnkové služby, investície do podpory agroturizmu, marketing a propagácia, infraštruktúra VCR, investície v oblasti rozvoja cykloturistiky a pod.
4. *Technológie šetrné k životnému prostrediu, inovácie a vedomostná základňa vo vidieckych oblastiach a využívanie IKT* – investície do OZE, vzdelávacie a informačné akcie, výmenné návštevy podnikov, spolupráca – zameranie na zavádzanie inovácií, zlepšovanie výkonnosti podnikov, prenos vedomostí v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, investície podporujúce využívanie IKT.

Podopatrenie 19.3 Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnych akčných skupín

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Názov operácie:

Príprava a vykonávanie projektov spolupráce MAS

Opis operácie:

v rámci podopatrenia projektov spolupráce, môže ísť o 2 typy spolupráce:

1. Národná – MAS, ktorá je vybraná a schválená RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja v spojení s inou schválenou MAS a/alebo s verejno-súkromnými partnerstvami, ktoré pracujú na princípoch LEADER na území SR,
2. Nadnárodná – MAS, ktorá je vybraná a schválená RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja v spojení s inou schválenou MAS v EÚ a/alebo s verejno-súkromným partnerstvom, ktoré pracujú na princípoch LEADER, na území EÚ alebo 3 krajín.

MONITORING

Overiteľnosť a kontrolovateľnosť opatrenia:

Riziká implementácie opatrenia

- procesy verejného obstarávania
- výber prijímateľov
- informačný systém
- kontrola žiadostí o platbu

Opatrenia na zmiernenie rizika implementácie:

- povinnosť postupovať v zmysle legislatívy o verejnom obstarávaní vrátane aplikovania sociálneho aspektu pri verejnom obstarávaní;
- overiteľnosť a kontrolovateľnosť je zabezpečená systémom administratívnych kontrol a kontrol na mieste v zmysle legislatívy upravujúcej kontroly investičných opatrení.

ČASOVÝ HARMONOGRAM

Príprava technickej dokumentácie k stavebnému povoleniu – 3 – 4 mesiace

Termín vyhlásenia výziev – minimálne 1 x v roku

Termín realizácie tvorby a spravovania projektovej žiadosti – 2-3 mesiace

Proces verejného obstarávania – min. 2 mesiace

Podľa finančných možností je možné realizovať niektoré opatrenia súbežne, následne alebo v rámci spoločných projektov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Odhad realizácie PHSR vychádza preto zo všeobecne očakávaných zdrojov financovania.

Finančnú náročnosť pri riešení konkrétnych opatrení bude možné stanoviť až v akčných plánoch podľa aktuálnej menovej politiky.

Vzor realizácie opatrení akčného plánu je v Prílohe č. 1.

Akčné plány na jednotlivé volebné obdobia (4 roky) schvaľuje obecné zastupiteľstvo podľa dostupnosti finančných prostriedkov a časových možností.

Každý akčný plán musí byť:

1. Reálny podľa finančných a časových možností.
2. Konkrétny - rieši príčinu špecifického cieľa
3. Flexibilný – podľa možnosti spoločného postupu všetkých zúčastnených strán.
4. Transparentný – verejné prístupný a kontrolovateľný.
5. Monitorovateľný a hodnotiteľný v merateľných jednotkách.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakša na roky 2014-2020

Modelová štruktúra programovej časti (realizačný rámec opatrení- akčný plán) –vzorový príklad pre jednu prioritu

Všeobecný cieľ 2.		Rozvoj nepoľnohospodárskych aktivít, zvyšovanie vidieckej zamestnanosti so zameraním na rozvoj CR											
Priorita 2		Vytváranie pracovných príležitostí v obci Rakša											
		Indikatívne aktivity	Monitorovacie ukazovatele	Financovanie v tis. EUR								Zdroje	
				celkovo	vlastné zdroje		externé zdroje						
					Obec	Miestne zdroje	EÚ fondy + národné spolufinanc.	EÚ iné	Štátny rozpočet	VÚC	Súkromné (investori)		Iné
Špecifický cieľ I.		Vytvoriť podmienky pre vznik nových pracovných miest											
Opatrenie 1.1.		- podpora oživenia poľnohospodárstva prostredníctvom zakladania rodinných fariem	-počet vytvorených pracovných miest - počet poľnohospodárskych produktov	180	20	2	150			5		3	VÚC, OP KaHR, Nadácia Orange, obec
Vidiecka zamestnanosť													
Opatrenie 1.2.		- vybudovanie turistickej trasy s blízkymi kúpeľmi - napojenie sa na sieť cyklotrás v rámci mikroregiónu,	- dĺžka a počet turistických trás, - počet priamo prepojených obcí s našou obcou	25	2		23						PRV, obec
Rozvoj cestovného ruchu													
Špecifický cieľ II.		Vytvoriť nové služby a produkty cestovného ruchu											
Opatrenie 2.1.		- vidiecky dvor – miestne špeciality - vyhlídkové lety - preprava turistov povozmi, hipoturizmus	- počet stoličiek v stravovacích službách, - počet návštevníkov prepravených jednotlivými atrakciami	650	5	150	300			4 5	150		OP KaHR, SACR, VÚC, PRV, miestny podnikateľ XY, investor XY
Budovanie služieb a produktov cestovného ruchu v obci													